

N° 2822.

GRANDE-BRETAGNE
ET IRLANDE DU NORD
ET ROUMANIE

Traité de commerce et de navigation, avec protocole et protocole de signature, signés à Londres, le 6 août 1930, et échange de notes de la même date.

GREAT BRITAIN
AND NORTHERN IRELAND
AND ROUMANIA

Treaty of Commerce and Navigation, with Protocol and Protocol of Signature, signed at London, August 6, 1930, and Exchange of Notes of the same date.

TEXTE ROUMAIN. — ROUMANIAN TEXT.

No. 2822. — TREATY OF COMMERCE AND NAVIGATION BETWEEN HIS MAJESTY, IN RESPECT OF THE UNITED KINGDOM, AND HIS MAJESTY THE KING OF ROUMANIA. SIGNED AT LONDON, AUGUST 6, 1930.

Nº 2822. — TRATAT DE COMERT ŞI NAVIGAŢIE ÎNTRE MAJESTĂTEA SA REGELE ROMANEI ŞI MAJESTATEA SA REGELE MAREI BRITANII ŞI AL REGATULUI UNIT. SEMNAT LA LONDRA LA 6 AUGUST 1930.

Textes officiels anglais et roumain communiqués par le secrétaire d'Etat aux Affaires étrangères de Sa Majesté en Grande-Bretagne et l'Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Roumanie auprès de la Société des Nations. L'enregistrement de ce traité a eu lieu le 23 Septembre 1931.

English and Roumanian official texts communicated by His Majesty's Secretary of State for Foreign Affairs in Great Britain and the Roumanian Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary accredited to the League of Nations. The registration of this Treaty took place September 23, 1931.

HIS MAJESTY THE KING OF GREAT BRITAIN, IRELAND AND THE BRITISH DOMINIONS BEYOND THE SEAS, EMPEROR OF INDIA, and HIS MAJESTY THE KING OF ROUMANIA,

Desiring to facilitate and extend still further the trade and commerce of their respective countries and to regulate by means of a Treaty the commercial relations between Great Britain and Northern Ireland and such other territories under the sovereignty, protection or authority of His Britannic Majesty as he may desire should be bound by the Treaty on the one side, and Roumania on the other side,

Have resolved to conclude a Treaty for this purpose, and have appointed as their Plenipotentiaries .

HIS MAJESTY THE KING OF GREAT BRITAIN, IRELAND AND THE BRITISH DOMINIONS BEYOND THE SEAS, EMPEROR OF INDIA ;

FOR GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND :
The Right Honourable William GRAHAM,
President of the Board of Trade ;

MAJESTATEA SA REGELE ROMÂNIEI ŞI MAJESTĂTEA SA REGELE MAREI BRITANII, AL ÎRLANDEI ŞI AL DOMINIUNURILOR BRITANICE DE PESTE MĂRI, IMPĂRATUL INDIEI,

În dorința de a înlesni și desvolta negoțul și comerțul țărilor lor respective, și de a reglementa printr'un tratat relațiunile comerciale dintre România de o parte și Marea Britanie, Irlanda de Nord și acele teritorii de sub suveranitatea, protecția sau autoritatea Majestății Sale Britanice, pe care va dori să le angajeze prin acest tratat, de altă parte ;

Au hotărât să închee un tratat în acest scop și au numit ca plenipotențiarî ai lor :

MAJESTATEA SA REGELE ROMÂNIEI :
Dr. Viorel Virgil TILEA, deputat ;

MAJESTATEA SA REGELE MAREI BRITANII, AL ÎRLANDEI ŞI AL DOMINIUNURILOR BRITANICE DE PESTE MĂRI, IMPĂRATUL INDIEI :

¹ L'échange des ratifications a eu lieu à Bucarest, le 12 mai 1931.

¹ The exchange of ratifications took place at Bucharest, May 12, 1931.

HIS MAJESTY THE KING OF ROUMANIA :

Dr. Viorel Virgil TILEA, Member of the
Roumanian Parliament ;

Who, having communicated their full powers,
found in good and due form, have agreed as
follows :

Article 1.

The territories of the High Contracting Parties to which the present Treaty applies are, on the part of His Britannic Majesty, Great Britain and Northern Ireland, together with any territories to which the Treaty may have been extended under Article 35 or in respect of which notice of application has been given under Article 34, and on the part of His Majesty the King of Roumania the entire territories which constitute the Kingdom of Roumania.

The expression "territories" of one or of the other High Contracting Party shall be deemed to mean those territories of such High Contracting Party to which the Treaty applies.

Article 2.

The rights conferred by the present Treaty upon subjects of His Britannic Majesty shall be enjoyed equally by all persons belonging to any territory under His Britannic Majesty's protection or suzerainty or in respect of which a Mandate has been accepted by His Majesty, so long as the provisions of this Treaty have been made applicable to that territory under the provisions of Article 34 .

The expression "companies of the High Contracting Parties" shall, for the purposes of this Treaty, be interpreted in the case of either High Contracting Party as relating to the limited liability and other companies, partnerships and associations, and juridical persons, formed for the purpose of commerce, finance, industry, transport or any other business, and duly constituted in accordance with the law in force in the territories of that Party.

Article 3.

All vessels which, according to British law, are deemed to be British vessels, and all vessels

PENTRU MAREA BRITANIE ȘI IRLANDA DE NORD :

The Right Honourable William GRAHAM,
Președinte al Board of Trade-ului ;

Cari, după comunicarea deplinelor lor puteri,
găsite în bună și convenită formă, au căzut de
acord asupra celor ce urmează :

Articolul 1.

Teritoriile Înaltelor Părți Contractante, la care se referă prezentul tratat, sunt, din partea Majestății Sale Regele României, întregile teritorii care constituie Regatul României iar, din partea Majestății Sale Britanice, Marea Britanie și Irlanda de Nord, împreună cu orice teritorii asupra cărora ar putea să fi fost extins tratatul, conform articolului 35, sau cu privire la care a fost trimisă notificarea de aplicare, conform articolului 34.

Expresiunea « teritorii » ale uneia sau celeilalte Înalte Părți Contractante, va fi considerată ca însemnând acele teritorii ale acelei Înalte Părți contractante, cărora se aplică tratatul.

Articolul 2.

De drepturile conferite prin prezentul tratat supușilor Majestății Sale Britanice se vor bucura în mod egal toate persoanele aparținând oricărui teritoriu aflat sub protecția sau suzeranitatea Majestății Sale Britanice, sau cu privire la care Majestatea Sa a acceptat un mandat, atât timp cât prevederile acestui tratat au devenit aplicabile aceluși teritoriu, conform dispozițiilor articolului 34.

Expresiunea « societățile Înaltelor Părți Contractante » va fi interpretată, pentru scopurile acestui tratat, în ce privește ambele Înalte Părți Contractante, ca referindu-se la societățile cu răspundere limitată și alte societăți, societăți în nume colectiv, asociațiuni și persoane juridice create cu scop comercial, financiar, industrial, de transport, sau orice alt gen de întreprindere, valabil constituite în conformitate cu legile în vigoare pe teritoriile Părții respective.

Articolul 3.

Toate vasele cari sunt socotite vase britanice conform legilor britanice, și toate vasele cari

which, according to Roumanian law, are deemed to be Roumanian vessels, shall, for the purposes of this Treaty, be deemed British and Roumanian vessels respectively.

Article 4.

The subjects of either of the High Contracting Parties shall be entitled to enter, travel, and reside in the territories of the other so long as they satisfy and observe the conditions and regulations applicable to the entry, travelling and residence of all foreigners.

Article 5.

In so far as taxes, exactions, customs duties, imposts, fees which are substantially taxes, and other similar charges are concerned, the subjects of each of the High Contracting Parties in the territories of the other shall enjoy, in regard to their persons, their property, rights and interests, and in regard to their commerce, industry, profession, occupation and every other matter, in every respect treatment and legal protection not less favourable than that accorded to the subjects of that Party or the subjects or citizens of the most favoured foreign country.

Noting in this Article shall prejudice the right of either High Contracting Party to continue to require all foreigners residing in his territories to pay registration or similar fees.

Article 6.

The High Contracting Parties agree that in all matters relating to commerce, navigation and industry, the carrying on of any description of business, and the exercise of professions or occupations in conformity with the laws in force, any privilege, favour or immunity which either of the High Contracting Parties has actually granted, or may hereafter grant, to the ships and subjects or citizens of any other foreign country shall be extended, simultaneously and unconditionally, without request and without compensation, to the ships and subjects of the other, it being their intention that their relations shall be placed in all respects on the footing of the most favoured foreign country.

sunt socotite vase românești, conform legilor românești, sunt considerate pentru scopurile acestui tratat ca fiind respectiv vase britanice și românești.

Articolul 4.

Supușii fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante, vor avea dreptul de a intra, călători și locui pe teritoriile Celeilalte, atât timp cât vor satisface și respecta condițiunile și dispozițiunile aplicabile la intrarea, călătoria și șederea tuturor străinilor.

Articolul 5.

În ceea ce privește orice taxe, dări, taxe vamale, impozite, contribuțiuni, care sunt de natura taxelor, și orice alte sarcini similare, supușii fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante se vor bucura pe teritoriile celeilalte Inalte Părți Contractante, relativ la persoana, proprietatea, drepturile și interesele lor, precum și la comerțul, industria, profesiunea, ocupațiunea lor, și în orice altă materie, de un tratament și de o protecție legală în orice privință nu mai puțin favorabilă decât aceia acordată supușilor acelei Părți, sau supușilor ori cetățenilor statului străin celui mai favorizat.

Nimic în acest articol nu va prejudicia asupra dreptului fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante, de a continua să pretindă tuturor străinilor șezând pe teritoriul său, a plăti taxe de înregistrare sau alte taxe similare.

Articolul 6.

Inaltele Părți Contractante convin ca, în toate chestiunile privitoare la comerț, navigație, industrie, și orice fel de întreprindere, cât și la exercitarea profesiunilor sau ocupațiunilor, în conformitate cu legile în vigoare, orice privilegiu, avantajiu sau imunitate, acordată actualmente de oricare dintre Inaltele Părți Contractante, sau pe care le-ar putea acorda în viitor, vaselor și supușilor sau cetățenilor oricărui alt stat străin, să fie extinse, simultan și necondiționat, fără cerere și fără compensație, asupra vaselor și supușilor celeilalte Părți, fiind în intenția lor de a pune raporturile lor, în toate privințele, pe baza situațiunei statului străin celui mai favorizat.

Article 7.

The subjects of each of the High Contracting Parties in the territories of the other shall be at full liberty to acquire and possess every description of property, movable and immovable, which the laws of the other High Contracting Party permit, or shall permit, the subjects or citizens of any other foreign country to acquire and possess. They may dispose of the same by sale, exchange, gift, marriage, testament, or in any other manner, or acquire the same by inheritance, under conditions not less favourable than those which are, or shall be, established with regard to subjects of the other High Contracting Party or subjects or citizens of the most favoured foreign country.

They shall not be subjected in any of the cases mentioned in the foregoing paragraph to any taxes, imposts or charges of whatever denomination other or higher than those which are, or shall be, applicable to the subjects of the other High Contracting Party or the subjects or citizens of the most favoured foreign country.

They shall also be permitted freely to export their property and their goods in general and shall not be subjected in these matters to any other restrictions or to any other or higher duties than those to which native subjects or the subjects or citizens of any other foreign country would be liable in similar circumstances.

Article 8.

The subjects and companies of either of the High Contracting Parties in the territories of the other may, provided they conform to the laws in force in those territories, employ for the purpose of carrying on their commerce any agents whom they may think fit.

The subjects and companies of each of the High Contracting Parties in the territories of the other shall have free access to the courts of justice for the prosecution and defence of their rights without other conditions, restrictions or taxes beyond those imposed on native subjects and companies and shall, like them, be at liberty to employ, in all causes, as their advocates, attorneys or agents, persons chosen from among those admitted to the exercise of those professions according to the laws of the territories in question.

Articolul 7.

Supușii fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante, pe teritoriile Celeilalte, vor avea deplină libertate de a dobândi și poseda orice fel de proprietate, mobilă sau imobilă, pe care legile celeilalte Inalte Părți Contractante permit, sau vor permite, să dobândească și să posede supușii sau cetățenii oricărui alt stat străin. — Ei vor putea dispune de ele prin vânzare, schimb, donație, căsătorie, testament sau în orice alt mod, să le dobândească prin moștenire, în condițiuni nu mai puțin favorabile decât acelea care sunt sau vor fi stabilite cu privire la supușii celeilalte Inalte Părți Contractante, sau supușii ori cetățenii celui mai favorizat stat străin.

Ei nu vor fi supuși, în niciunul din cazurile prevăzute la alineatul de mai sus, la nici o taxă, impunere sau dare de orice fel, deosebită sau mai ridicată decât acelea cari sunt, sau vor fi aplicabile, supușilor celeilalte Inalte Părți Contractante sau supușilor ori cetățenilor celui mai favorizat stat străin.

Ei vor avea deasemenea dreptul să exporteze în plină libertate proprietatea și mărfurile lor în general, și nu vor fi supuși în această privință nici unei restricțiuni sau nici unei taxe deosebite sau mai ridicate decât acele la care sunt supuși, în împrejurări analoge, supușii naționali sau supușii ori cetățenii oricărui alt stat străin.

Articolul 8.

Supușii sau societățile fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante, pe teritoriile Celeilalte, pot întrebuința, cu condițiunea de a se conforma legilor în vigoare pe acele teritorii, pentru exercitarea comerțului lor, orice prepus (*agent*), pe care îl vor găsi de cuviință.

Supușii și societățile fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante, pe teritoriile Celeilalte, vor avea liber acces la instanțele judiciare pentru urmărirea și apărarea drepturilor lor, fără alte condițiuni, restricțiuni sau taxe, în afară de acelea impuse supușilor și societăților indigene, și vor avea dreptul, ca și aceștia, să întrebuințeze în toate cauzele, ca avocați, împuterniciți (*attorneys*) sau prepusi ai lor, persoane alese dintre acelea admise a exercita asemenea profesii, conform legilor teritoriilor în chestiune.

Article 9.

The subjects of each of the High Contracting Parties in the territories of the other shall be exempted from all compulsory military service whatsoever, whether in the army, navy, air force, national guard or militia, and from the performance of all judicial, administrative and municipal functions whatever, other than those imposed by the laws relating to juries. They shall also be exempted from all contributions, whether in money or in kind, imposed as an equivalent for such service or for the performance of such functions.

The subjects and companies of one of the High Contracting Parties shall in no case be liable in the territories of the other to any military or civil requisitions other than such as may be levied on the subjects or companies of the other High Contracting Party, and shall be accorded adequate payment therefor, which shall in no case be less than the payment accorded in similar circumstances to the subjects or companies of the other High Contracting Party. Furthermore, in all matters relating to military or civil requisitions the subjects and companies of each of the High Contracting Parties shall not be accorded in the territories of the other less favourable treatment than that which is, or may be, accorded to subjects or citizens or companies of the most favoured foreign country.

Article 10.

The companies of either of the High Contracting Parties shall be entitled, in the territories of the other High Contracting Party, to exercise their rights and appear in the courts either as plaintiffs or defendants, subject to the laws of such other Party.

Each of the High Contracting Parties undertakes to place no obstacle in the way of the companies of the other High Contracting Party which may desire to carry on in his territories, whether through the establishment of branches or otherwise, any description of business which the companies, partnerships and associations or subjects or citizens of any other foreign country are, or may be, permitted to carry on according to the laws in force.

The grant to the companies of either High Contracting Party of the right permanently to

Articolul 9.

Supușii fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante, pe teritoriile Celeilalte, vor fi scutiți de orice serviciu militar obligator, oricare ar fi, fie în armată, marină, aeronautică, gardă națională sau miliție, și dela executarea oricăror funcțiuni judiciare, administrative și municipale oricare ar fi, în afară de acele impuse de legile privitoare la juri. Ei vor fi deasemenea scutiți de orice contribuțiuni, fie în bani, fie în natură, impuse ca un echivalent pentru acest serviciu sau pentru executarea acestor funcțiuni.

Supușii și societățile uneia dintre Inaltele Părți Contractante nu vor fi, în nici un caz, supuși pe teritoriul Celeilalte, la rechizițiuni militare sau civile, altele decât acelea la care ar putea fi impuși supușii sau societățile celeilalte Inalte Părți Contractante, și li se va acorda, pentru aceasta, plată adecvată, care nu va putea fi în nici un caz inferioară sumelor acordate, în împrejurări similare, supușilor sau societăților celeilalte Inalte Părți Contractante. — Deasemenea, în toate chestiunile privitoare la rechizițiuni militare sau civile, supușii și societățile fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante nu vor putea avea, pe teritoriile Celeilalte, un tratament mai puțin favorabil decât acel care este, sau ar putea fi acordat, supușilor sau cetățenilor ori societăților statului străin celui mai favorizat.

Articolul 10.

Societățile fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante vor fi îndreptățite, pe teritoriile celeilalte Inalte Părți Contractante, să exercite drepturile lor, și să apară în fața instanțelor judecătorești, fie ca reclamânți, fie ca pârâți, conform legilor acelei Inalte Părți.

Fiecare dintre Inaltele Părți Contractante se obligă să nu pună nici o piedică în calea societăților celeilalte Inalte Părți Contractante, cari ar dori să exercite pe teritoriile acesteia, fie prin stabilire de filiale, fie prin orice gen de întreprindere pecare societățile anonime, în nume colectiv, asociațiunile sau supușii ori cetățenii oricăruia alt stat străin pot, sau vor putea, exercita în conformitate cu legile în vigoare.

Dreptul conferit societăților fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante, de a-și exercita în

carry on their regular commerce or industry in the territories of the other shall be governed by the laws and regulations which are, or may in future be, in force in those territories.

The companies of either High Contracting Party shall enjoy in the territories of the other so far concerns taxes, exactions, customs duties, imposts, fees which are substantially taxes, and other similar charges, treatment no less favourable than that accorded to the companies of the other High Contracting Party.

In no case shall the treatment accorded by either of the High Contracting Parties to companies of the other be less favourable in respect of any matter whatever than that accorded to companies, partnerships and associations of the most favoured foreign country.

Article II.

Articles produced or manufactured in the territories of one of the High Contracting Parties, imported into the territories of the other, shall not be subjected to other or higher duties or charges than those paid on the like articles produced or manufactured in any other foreign country.

Articles produced or manufactured in the territories of His Britannic Majesty shall not be subject on importation into Roumania to rates of import duty other or higher than the minimum rates of duty prescribed for the like articles in the Roumanian Tariff Law, which is or may be at any time in force.

Article 12.

The provisions of the preceding Articles providing for the grant of the treatment accorded to the most favoured foreign country do not apply to :

(a) Privileges which are, or may be accorded by one of the High Contracting parties with a view to facilitating frontier traffic with adjacent countries in a zone not exceeding 15 kilometres on each side of the frontier ;

(b) Special arrangements which may be made in tariff matters for the admission into Roumania of goods consigned to the Roumanian State for use in State enterprises in pursuance of financial settlements resulting from the late European war ;

mod permanent comerțul sau industria lor obișnuită, pe teritoriile Celeilalte, va fi supus legilor și regulamentelor cari sunt, sau vor fi, în vigoare pe acele teritorii.

Societățile fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante vor beneficia, pe teritoriile Celeilalte, cu privire la taxe, dări, taxe vamale, impuneri, contribuțiuni cari sunt de natura taxelor, și orice alte sarcini similare, de un tratament nu mai puțin favorabil decât acel acordat societăților celeilalte Inalte Părți Contractante.

Tratamentul acordat de către fiecare dintre Inaltele Părți Contractante societăților celeilalte Părți, nu va putea fi în nici un caz mai puțin favorabil, în nici o privință, decât acel acordat societăților anonime, în nume colectiv sau asociațiunilor aparținând statului străin celui mai favorizat.

Articolul II.

Articolele produse sau fabricate pe teritoriile uneia dintre Inaltele Părți Contractante, importate în teritoriile Celeilalte, nu vor fi supuse la taxe deosebite sau mai mari decât acele plătite asupra articolelor similare, produse sau fabricate în orice alt stat străin.

Articolele, produse sau fabricate pe teritoriile Majestății Sale Britanice, nu vor fi supuse la importul lor în România la taxe de import deosebite sau mai mari decât taxele minimale prevăzute pentru articolele similare în Legea Tarifului Vamal Român care este sau ar putea fi oricând în vigoare.

Articolul 12.

Dispozițiunile articolelor precedente stabilind acordarea tratamentului statului străin celui mai favorizat, nu sunt aplicabile la :

(a) privilegiile cari sunt sau ar putea fi acordate de către una din Inaltele Părți Contractante, cu scop de a înlesni traficul de frontieră cu țările limitrofe într'o zonă nedepășind 15 kilometri de fiecare parte a frontierei ;

(b) aranjamentele speciale cari ar putea fi făcute în chestiuni tarifare pentru admiterea în România de mărfuri atribuite Statului Român, spre a fi întrebuințate în întreprinderile Statului ca, urmare a aranjamentelor financiare rezultând din războiul trecut ;

(c) Rights and privileges accorded to one or several other adjacent States with a view to the conclusion of a Customs Union.

Article 13.

Articles produced or manufactured in the territories of either of the High Contracting Parties, exported to the territories of the other, shall not be subjected to other or higher duties or charges than those paid on the like articles exported to any other foreign country.

Article 14.

No prohibition or restriction shall be maintained or imposed on the importation of any article, produced or manufactured in the territories of either of the High Contracting Parties, into the territories of the other, which shall not equally extend to the importation of the like articles produced or manufactured in any other foreign country.

No prohibition or restriction shall be maintained or imposed on the exportation of any article from the territories of either of the High Contracting Parties to the territories of the other which shall not equally extend to the exportation of the like articles to any other foreign country.

Exceptions to the general rule laid down in the preceding paragraphs of this Article may only be made in the case of :

(1) Prohibitions or restrictions imposed in the interests of the public security ;

(2) Prohibitions or restrictions regarding traffic in arms, ammunition and implements of war, or, in exceptional circumstances, all other military supplies ;

(3) Prohibitions or restrictions imposed for the protection of public health ;

(4) Prohibitions or restrictions imposed for the protection of animals or plants, including protection against disease, degeneration or extinction, as well as measures taken against harmful seeds, plants and animals.

Article 15.

In so far as prohibitions or restrictions may be enforced on the importation or exportation

(c) drepturile și privilegiile acordate la unul sau mai multe alte state limitrofe, în scop de a încheia o uniune vamală.

Articolul 13.

Articolele produse sau fabricate pe teritoriile fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante, exportate în teritoriile Celeilalte, nu vor fi supuse la taxe sau dări deosebite sau mai ridicate decât acelea plătite pentru articole similare, exportate în orice alt stat străin.

Articolul 14.

La importul oricărui articol, produs sau fabricat pe teritoriile fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante, în teritoriile celeilalte Părți, nu se va menține sau impune nici o prohibițiune sau restricțiune, care nu va fi deasemenea extinsă asupra importului acelorași articole produse sau fabricate în orice alt stat străin.

La exportul oricărui articol din teritoriile oricăreia dintre Inaltele Părți Contractante în teritoriile celeilalte Părți nu se va menține sau impune nici o prohibițiune sau restricțiune, care nu va fi de asemenea extinsă asupra exportului de articole similare în orice alt stat străin.

Excepțiuni la această regulă generală, stabilită în alineatele precedente ale acestui articol, se pot face numai în caz de :

(1) prohibițiuni sau restricțiuni impuse în interesul siguranței publice ;

(2) prohibițiuni sau restricțiuni privitoare la traficul de arme, munițiuni și instrumente de război, sau, în împrejurări excepționale, la toate celelate furnituri militare ;

(3) prohibițiuni sau restricțiuni impuse pentru apărarea sănătății publice ;

(4) prohibițiuni sau restricțiuni impuse pentru apărarea animalelor sau a plantelor, cuprinzând apărarea contra bolilor, degenerării sau disparițiunii lor, cât și măsurile luate contra semințelor, plantelor și animalelor dăunătoare.

Articolul 15.

Întrucât se pot impune prohibițiuni sau restricțiuni asupra importului sau exportului

of any goods, the High Contracting Parties undertake as regards import and export licences to do everything in their power to ensure :

(a) That the conditions to be fulfilled and the formalities to be observed in order to obtain such licences should be brought immediately in the clearest and most definite form to the notice of the public ;

(b) That the method of issue of the certificates of licences should be as simple and stable as possible ;

(c) That the examination of applications and the issue of licences to the applicants should be carried out with the least possible delay ;

(d) That the system of issuing licences should be such as to prevent the traffic in licences. With this object, licences, when issued to individuals, should state the name of the holder and should not be capable of being used by any other person ;

(e) That, in the event of the fixing of rations, the formalities required by the importing country should not be such as to prevent an equitable allocation of the quantities of goods of which the importation is authorised.

The conditions under which licences are given for goods produced or manufactured in the territories of one of the High Contracting Parties imported into or exported to the territories of the other shall be as favourable as the conditions under which licences are given in the case of any other foreign country.

Article 16.

The provisions of this Treaty relating to prohibitions or restrictions on importation and exportation do not apply to the trade in opium and other substances included now or hereafter within the scope of the International Opium Convention¹ signed at Geneva on the 19th

¹ Vol. LXXXI, page 317 ; vol. LXXXVIII, page 390 ; vol. XCII, page 409 ; vol. XCVI, page 204 ; vol. C, page 249 ; vol. CIV, page 516 ; vol. CVII, page 525 ; vol. CXI, page 411 ; vol. CXVII, page 290 ; et vol. CXXII, page 355 de ce recueil.

gricăror mărfuri, Inaltele Părți Contractante se obligă, în ce privește permise de import și export, să facă tot ce le stă în putință spre a asigura :

(a) ca condițiunile de îndeplinit și formalitățile necesare pentru obținerea de atari permise să fie aduse imediat la cunoștința publicului, în forma cea mai clară și cea mai precisă ;

(b) ca modul de eliberare a certificatelor de permise să fie cât mai simplu și mai stabil ;

(c) ca examinarea petițiilor și eliberarea permiselor petiționarilor, să fie îndeplinită cu cât mai puțină întârziere ;

(d) ca sistemul de eliberare a permiselor să fie de așa natură, încât să împiedice traficul de permise. În acest scop, permisele, când se vor elibera individual, trebuiesc să cuprindă numele deținătorului și să nu poată fi întrebuințate de vre'o altă persoană ;

(e) ca, în cazul când se fixează cote, formalitățile cerute de către țara importatoare să nu fie de așa natură încât să împiedice o alocare echitabilă a cantităților de marfă pentru care importul este autorizat.

Condițiunile în care se eliberează permisele pentru mărfurile produse sau fabricate în teritoriile uneia dintre Inaltele Părți Contractante, importate sau exportate în teritoriile Celeilalte, vor fi tot atât de favorabile ca și condițiunile în care se acordă permise în cazul oricărui alt stat străin.

Articolul 16.

Dispozițiunile acestui tratat, privitoare la prohibițiuni sau restricțiuni la import sau export nu se aplică comerțului de opium și alte substanțe, cuprinse acum sau în viitor în cadrul Convenției Internaționale a Opiumului¹, semnată la Geneva la 19 Februarie 1925, fiind înțeles

¹ Vol. LXXXI, page 317 ; Vol. LXXXVIII, page 390 ; Vol. XCII, page 409 ; Vol. XCVI, page 204 ; Vol. C, page 249 ; Vol. CIV, page 516 ; Vol. CVII, page 525 ; Vol. CXI, page 411 ; Vol. CXVII, page 290 ; and Vol. CXXII, page 355, of this Series.

February, 1925, it being understood that such trade shall remain subject to the laws and regulations in force in the territories of the High Contracting Parties.

Article 17.

Internal duties levied within the territories of either of the High Contracting Parties for the benefit of the State, or local authorities or corporations on goods the produce or manufacture of the territories of the other Party shall not be other or greater than the duties levied in similar circumstances on the like goods of national origin, provided that in no case shall such duties be more burdensome than the duties levied in similar circumstances on the like goods of any other foreign country.

Article 18.

The High Contracting Parties agree with respect to the treatment of commercial travellers and samples to accord to each other in their territories all those facilities and privileges which are set out in the International Convention¹ relating to the Simplification of Customs Formalities signed at Geneva on the 3rd November, 1923.

Any further facilities or privileges accorded by either Party to any other foreign country in respect of commercial travellers or samples shall be extended unconditionally to the other Party.

Article 19.

The measures taken by the High Contracting Parties for regulating and forwarding traffic across their territories shall facilitate free transit by rail or waterway on routes in use convenient for international transit. No distinction shall be made which is based on the nationality of persons, the flag of vessels, the place of origin departure, entry, exit or destination, or on any circumstances relating to the ownership of

că acest comerț va rămâne supus legilor și regulamentelor în vigoare pe teritoriile Inaltele Părți Contractante.

Articolul 17.

Taxele interne percepute în cuprinsul teritoriilor fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante în beneficiul Statului, autorităților locale sau corporațiilor, pe mărfuri, produse sau fabricate în teritoriile celeilalte Părți, nu vor fi deosebite sau mai mari decât taxele percepute în împrejurări similare pe mărfuri analoge de origină națională, cu condiția ca în nici un caz aceste taxe să nu fie mai împovărătoare decât taxele percepute în împrejurări similare pe mărfuri analoge aparținând oricărui alt stat străin.

Articolul 18.

Inaltele Părți Contractante recunosc în ceea ce privește tratamentul voiajorilor comerciali și al mostrelor, să-și acorde reciproc, pe teritoriile lor, toate înlesnirile și privilegiile indicate în Convenția¹ Internațională privitoare la Simplificarea Formalităților Vamale, semnată la Geneva la 3 Noembrie 1923.

Orice alte înlesniri sau privilegii acordate de vreuna din Părți oricărui alt stat străin, cu privire la voiajorii comerciali sau la mostre, vor fi extinse necondiționat și asupra celeilalte Părți.

Articolul 19.

Măsurile luate de Inaltele Părți Contractante pentru regularea și dirijarea traficului peste teritoriile lor, vor înlesni liberul tranzit pe căile ferate sau pe căile navigabile, pe liniile în serviciu, prielnice tranzitului internațional. Nu se va face nici o distincție, bazată pe naționalitatea persoanelor, pavilionul vaselor, locul de origină, plecare, intrare, eșire sau destinație, sau pe orice împrejurări privitoare la proprie-

¹ Vol. XXX, page 371 ; vol. XXXV, page 324 ; vol. XXXIX, page 208 ; vol. XLV, page 140 ; vol. L, page 161 ; vol. LIV, page 398 ; vol. LIX, page 365 ; vol. LXIX, page 79 ; vol. LXXXIII, page 394 ; vol. LXXXVIII, page 319 ; vol. XCII, page 370 ; et vol. CXI, page 404, de ce recueil.

¹ Vol. XXX, page 371 ; Vol. XXXV, page 325 ; Vol. XXXIX, page 208 ; Vol. XLV, page 140 ; Vol. L, page 161 ; Vol. LIV, page 398 ; Vol. LIX, page 365 ; Vol. LXIX, page 79 ; Vol. LXXXIII, page 394 ; Vol. LXXXVIII, page 319 ; Vol. XCII, page 370 ; and Vol. CXI, page 404, of this Series.

goods or of vessels, coaching or goods stock, or other means of transport.

In order to ensure the application of the foregoing provisions, the High Contracting Parties will allow transit in accordance with the customary conditions and reserves across their territorial waters.

Traffic in transit shall not be subject to any special dues in respect of transit (including entry and exit) except such dues as are intended solely to defray expenses of supervision and administration entailed by such transit.

The preceding dispositions in no way affect the customs laws concerning the treatment of transit goods, nor the regulations concerning goods which are the subject of an internal duty or of a State monopoly. The transit of such goods shall, however, not be restricted more than is necessary to secure that in the case of goods remaining in the territories of either Party the internal duties are collected and the object of the monopoly assured.

Neither High Contracting Party shall be bound by this Article to afford transit for passengers whose admission into his territories is forbidden, or for goods of a kind of which the importation or exportation is prohibited, either on grounds of public health or security, or as a precaution against diseases of animals or plants.

For the purposes of this Article, persons, baggage and goods, and also vessels, coaching and goods stock and other means of transport, shall be deemed to be in transit across the territories of one of the High Contracting Parties when the passage across such territories, with or without transshipment, warehousing, breaking bulk, or change in the mode of transport, is only a portion of a complete journey, beginning and terminating beyond the frontier of the territories of the Party across which the transit takes place.

Article 20.

Each of the High Contracting Parties shall permit the importation or exportation of all merchandise which may be legally imported or exported, and also the carriage of passengers from or to their respective territories, upon the vessels of the other ; and such vessels, their

tatea mărfurilor sau a vaselor, trăsurilor și vagoanelor de mărfuri, sau a oricăror alte mijloace de transport.

Pentru a asigura aplicarea dispozițiilor de mai sus, Inaltele Părți Contractante vor autoriza tranzitul prin apele lor teritoriale conform condițiilor și rezervelor cari sunt în uzanță.

Traficul în tranzit nu va fi supus la nici un fel de taxe speciale cu privire la tranzit (inclusiv intrare și eșire), afară de acele taxe cari au numai de scop să acopere cheltuelile de supraveghere și de administrare, necesitate de acest tranzit.

Dispozițiunile precedente nu vor afecta în nici un fel legile vamale privitoare la tratamentul mărfurilor în tranzit, nici regulamentele privitoare la mărfurile cari sunt supuse unei taxe interne sau unui monopol de stat. Tranzitul unor asemenea mărfuri, însă, nu va fi stânjenit mai mult decât este nevoie pentru a asigura ca, în cazul când ar rămâne mărfuri în teritoriile uneia dintre Inaltele Părți Contractante, taxele interne să fie percepute și monopolul să fie asigurat.

Nici una din Inaltele Părți Contractante nu va fi obligată, prin acest articol, să mijlocească tranzitul pasagerilor a căror intrare în teritoriile sale este interzisă, sau a mărfurilor prohibite la import sau export, pentru motive, fie de sănătate publică sau siguranță, fie ca o precauție contra bolilor de plante sau de animale.

Pentru scopurile acestui articol, persoanele, bagajele și mărfurile precum și vasele, trăsurile sau vagoanele de mărfuri și alte mijloace de transport, se vor socoti în tranzit peste teritoriile uneia dintre Inaltele Părți Contractante, când trecerea peste aceste teritorii, cu, sau fără transbordare, depunere în antrepozit, rupere de încărcare, sau schimbare în modul de transport, reprezintă numai o porțiune din călătoria completă, care începe și se termină dincolo de frontiera Părții peste teritoriul căreia se face tranzitul.

Articolul 20.

Fiecare din Inaltele Părți Contractante va permite importul sau exportul tuturor mărfurilor, ce pot fi legalmente importate sau exportate, precum și transportul de pasageri, dela sau către teritoriile lor respective, pe vasele celeilalte Părți ; aceste vase, cu încărcătura și

cargoes and passengers shall enjoy the same privileges as, and shall not be subjected to any other or higher duties or charges than, national vessels and their cargoes and passengers or the vessels of any other foreign country and their cargoes and passengers.

Article 21.

In all that regards the stationing, loading and unloading of vessels in the ports, docks, roadsteads and harbours of the territories of the High Contracting Parties, no privilege or facility shall be granted by either Party to vessels of any other foreign country or to national vessels which is not equally granted to vessels of the other Party from whatsoever place they may arrive and whatever may be their place of destination.

Article 22.

In regard to duties of tonnage, harbour, pilotage, lighthouse, quarantine or other analogous duties or charges of whatever denomination, levied in the name or for the profit of the Government, public functionaries, private individuals, corporations or establishments of any kind, the vessels of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the ports of the territories of the other treatment at least as favourable as that accorded to national vessels or the vessels of any other foreign country.

All dues and charges levied for the use of maritime ports shall be duly published before coming into force. The same shall apply to the byelaws and regulations of the ports. In each maritime port the port authority shall keep open for inspection by all persons concerned a table of the dues and charges in force, as well as a copy of the byelaws and regulations

Article 23.

The provisions of this Treaty relating to the mutual concession of national treatment in matters of navigation do not apply to the coasting trade, in respect of which the subjects and vessels of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territories of the other, treatment as favourable as that granted to the most favoured foreign country.

pasagerii lor, se vor bucura de aceleași privilegii ca și vasele naționale cu încărcătura și pasagerii lor, sau vasele oricărui alt stat străin cu încărcătura și pasagerii lor, și nu vor fi supuse nici unei taxe sau impuneri deosebite sau mai mari decât ele.

Articolul 21.

În tot ce privește staționarea, încărcarea și descărcarea vaselor, în porturile, docurile, radele și bazinele teritoriilor Înaltelor Părți Contractante, nici un privilegiu, sau înlesnire, nu poate fi acordat de una din Părți vaselor vreunui alt stat străin sau vaselor naționale, care să nu fie în mod egal acordat vaselor celeilalte Părți, de ori și unde ar veni, și oricare ar fi destinația lor.

Articolul 22.

Cu privire la taxele de tonaj, de port, de pilotaj, far, carantină sau alte taxe sau impuneri analoage, oricum denumite, percepute în numele sau în beneficiul Guvernului, a funcționarilor publici, particularilor, corporațiilor sau stabilimentelor de orice natură, vasele fiecărei Înalte Părți Contractante vor beneficia, în porturile teritoriilor celeilalte, de un tratament cel puțin tot atât de favorabil ca acel acordat vaselor naționale sau vaselor vreunui alt stat străin.

Toate taxele și impunerile percepute pentru uzul porturilor maritime trebuiesc publicate, în forma cuvenită, înainte de intrarea lor în vigoare. Aceaș dispozițiune se va aplica și legilor speciale și regulamentelor privitoare la porturi. În fiecare port maritim, autoritatea portului va ține la dispoziția tuturor persoanelor interesate, un tablou al dărilor și impunerilor în vigoare, precum și o copie a legilor speciale și a regulamentelor.

Articolul 23.

Dispozițiunile acestui tratat, referitoare la concesiia reciprocă a tratamentului național în chestiunile de navigație, nu se aplică cabotajului, cu privire la care supușii și vasele fiecăreia dintre Înaltele Părți Contractante vor beneficia pe teritoriile celeilalte, de un tratament tot atât de favorabil ca acel acordat statului străin celui mai favorizat.

In the event of the coasting trade of either Party being exclusively reserved to national vessels, the vessels of the other Party may nevertheless proceed from one port to another, either for the purpose of landing the whole or part of their cargoes or passengers brought from abroad, or of taking on board the whole or part of their cargoes or passengers for a foreign destination. Such vessels shall, moreover, if engaged in trade to or from places not within the limits of the coasting trade so reserved, not be prohibited from the carriage between two ports of the territories of the first Party of passengers holding through tickets or merchandise consigned on through bills of lading to or from places not within the above-mentioned limits, and while engaged in such carriage these vessels and their passengers and cargoes shall enjoy the full privileges of this Treaty.

Article 24.

The provisions of this Treaty relating to the grant of national treatment or the treatment accorded to the most favoured foreign country do not apply to the ships of the High Contracting Parties so far as concerns :

- (1) Fishing in the territorial waters of the High Contracting Parties ;
- (2) The application of special measures for the encouragement of national shipping by means of subsidies ;
- (3) Privileges granted to nautical sports clubs ;
- (4) The provision of maritime port, roadstead or beach services, including pilotage, towage, salvage and assistance in distress.

The provisions of this Treaty shall not prevent the Roumanian Government from reserving to Roumanian ships owned wholly or partly by the State a special area in its ports for the berthing of these ships and for the use in that area of special apparatus for their refuelling and for the warehousing and handling of the goods which they carry, it being understood, however, that this provision shall not be so interpreted as to deprive British ships of reasonable facilities for carrying on their business.

În cazul în care cabotajul oricăreia dintre Părți ar fi exclusiv rezervat vaselor naționale, vasele celeilalte Părți vor avea totuși dreptul de a merge dela un port la cellalt, cu scopul, fie de a descărca întreaga sau o parte din încărcătura lor ori pasageri aduși din străinătate, fie de a încărca întreaga ori o parte din încărcătura lor sau pasageri cu destinație străină. Atare vase, de asemenea, în cazul în care fac comerț cu localități în afară de limitele cabotajului astfel rezervat, nu vor fi împiedicate de a transporta între două porturi ale teritoriilor primei Părți, pasageri deținând bilete de tranzit sau marfă consemnată pe bază de conosamente de transit, către sau dela localități în afară de susmenționatele limite, și aceste vase vor beneficia, în timpul executării acestui transport împreună cu pasagerii și încărcăturile lor, de toate privilegiile acordate prin acest tratat.

Articolul 24.

Dispozițiunile acestui tratat, referitoare la acordarea tratamentului național sau al tratamentului statului străin celui mai favorizat, nu se aplică vaselor Înaltelor Părți Contractante în ce privește :

- (1) pescuitul în apele teritoriale ale Înaltelor Părți Contractante ;
- (2) aplicarea de măsuri speciale pentru încurajarea navigațiunei naționale prin subvenții ;
- (3) privilegiile acordate cluburilor de sporturi de apă ;
- (4) exercitarea serviciului porturilor maritime, radelor și plajelor, inclusiv pilotajul, remorcajul, salvajul și asistența în caz de pericol.

Dispozițiunile acestui tratat nu vor împiedica Guvernul Român de a rezerva pentru vasele românești aparținând Statului în întregime sau în parte, o zonă specială în porturile sale, pentru staționarea (*mouillage*) acestor vase și pentru folosirea, în această zonă, de instalațiuni speciale pentru aprovizionarea lor cu combustibil și pentru antrepozitarea și manipularea mărfurilor pe care le transportă, fiind înțeles, însă, că această dispozițiune nu va fi interpretată în așa fel încât să lipsească vasele britanice de înlesniri rezonabile pentru continuarea activității lor.

Article 25.

Notwithstanding the provisions of this Treaty neither High Contracting Party shall be required to admit the vessels of the other to participate in the navigation on inland waterways which are not internationalised, so long as such waters are not thrown open to the vessels of any other non-limitrophe foreign country.

Article 26.

Any vessels of either of the High Contracting Parties which may be compelled by stress of weather, or by accident, to take shelter in a port of the territories of the other, shall be at liberty to refit therein, to procure all necessary stores and to put to sea again, without paying any dues other than such as would be payable in a similar case by a national vessel. In case, however, the master of a merchant vessel should be under the necessity of disposing of a part of his merchandise in order to defray his expenses, he shall be bound to conform to the regulations and tariffs of the place to which he may have come.

If any vessel of one of the High Contracting Parties shall run aground or be wrecked upon the coasts of the territories of the other, such vessel and all parts thereof and all furniture and appurtenances belonging thereto, and all goods and merchandise saved therefrom, including any which may have been cast into the sea, or the proceeds thereof, if sold, as well as all papers found on board such stranded or wrecked vessel, shall be given up to the owners of such vessel, goods, merchandise, &c., or to their agents when claimed by them. If there are no such owners or agents on the spot, then the vessel, goods, merchandise, &c., referred to shall, in so far as they are the property of a subject or company of the first High Contracting Party, be delivered to the consular officer of that Party in whose district the wreck or stranding may have taken place upon being claimed by him within the period fixed by the laws of the other High Contracting Party, and such consular officer, owners, or agents shall pay only the expenses incurred in the preservation of the property, together with the salvage or other expenses which would have been payable in the like case of a wreck or stranding of a national vessel.

Articolul 25.

Independent de dispozițiunile acestui tratat, nici una dintre Înaltele Părți Contractante nu va fi ținută să admită ca vasele celeilalte Părți să participe la navigația în apele interioare care nu sunt internaționalizate, atâ timp cât aceste ape nu vor fi fost deschise pentru vasele oricărui alt stat străin nelimitrof.

Articolul 26.

Orice vase aparținând fiecăreia dintre Înaltele Părți Contractante cari ar fi silite din cauza vremii sau a unui accident de a se adăposti într'un port pe teritoriul celeilalte Părți, vor avea dreptul să-și repare avariile acolo, să-și procure toate proviziile necesare și să easă din nou la larg, fără a plăti alte dări decât acelea pe care le-ar plăti într'un caz similar un vas național. Însă, în cazul în care comandantul vasului comercial ar fi silit să dispună de o parte din marfa sa pentru a-și acoperi cheltuelile sale, el va fi obligat să se conforme regulamentelor și tarifelor localității în care s'ar afla.

Dacă un vas al uneia dintre Înaltele Părți Contractante ar eșua sau ar naufragia pe coastele teritoriului Celeilalte, acest vas și orice parte din el, toate mobilele și accesoriile lui, precum și toate bunurile și mărfurile salvate de pe el, inclusiv acelea care ar fi fost aruncate în mare, sau sumele rezultate în caz de vânzare, precum și toate documentele găsite pe bordul unui astfel de vas eșuat sau naufragiat, vor fi predate proprietarilor unor asemenea vase, bunuri sau mărfuri, &c., sau agenților lor, la cerere. În cazul când nu sunt asemenea proprietari sau agenți la fața locului, atunci vasul, bunurile, mărfurile, etc., menționate, vor fi predate, în măsura în care ele sunt proprietatea unui supus sau a unei societăți a primei dintre Înaltele Părți Contractante, funcționarului consular al acelei Părți în a cărui zonă a avut loc naufragiul sau eșuarea, dacă au fost reclamate de către acest în termenul fixat de legile celelalte Înalte Părți Contractante; acest funcționar consular, proprietarii sau agenții vor plăti numai cheltuelile ocazionate de conservarea proprietății, precum și cheltuelile de salvare sau altele, care ar fi fost de plătit într'un caz similar de naufragiul sau eșuare al unui vas național.

The High Contracting Parties agree, however, that merchandise saved shall not be subjected to the payment of any customs duty unless cleared for internal consumption.

In the case of a vessel being driven in by stress of weather, run aground or wrecked, the respective consular officer shall, if the owner or master or other agent of the owner is not present, or is present and requires it, be authorised to take steps in order to afford the necessary assistance to his fellow-countrymen.

Article 27.

It shall be free to each of the High Contracting Parties to appoint consuls-general, consuls, vice-consuls, and consular agents to reside in the towns and ports of the territories of the other Party to which such representatives of any other nation may be admitted by the respective Governments. Such consuls-general, consuls, vice-consuls, and consular agents, however, shall not enter upon their functions until after they shall have been approved and admitted in the usual form by the Government to which they are sent.

The consular officers of one of the High Contracting Parties shall enjoy in the territories of the other Party the same official rights, privileges and exemptions, provided reciprocity be granted, as are, or may be, accorded to similar officers of any other foreign country.

Article 28.

In all that concerns the administration of the estates of deceased persons, any right, privilege, favour or immunity which either High Contracting Party has actually granted, or may hereafter grant, to the consular officers of any other foreign country shall be extended immediately and unconditionally to the consular officers of the other High Contracting Party.

Article 29.

The consular officers of one of the High Contracting Parties residing in the territories of the other shall receive from the local authorities such assistance as can by law be given to them for the recovery of merchant seamen deserters, other than subjects of the latter High Contracting Party, from the vessels of the former High Contracting Party.

Inaltele Părți Contractante sunt însă de acord că mărfurile salvate să nu fie supuse la plata nici unei taxe vamale, decât dacă au fost trecute prin vamă pentru consum intern.

În cazul în care un vas este silit din cauza vremii să se refugieze, eşuează sau naufragiază, funcționarul consular respectiv este autorizat în lipsa proprietarului, comandantului sau vreunui alt agent al proprietarului, sau dacă aceștia sunt prezenți și o cer, să ia măsuri pentru a da ajutorul necesar conaționalilor săi.

Articolul 27.

Fiecare dintre Inaltele Părți Contractante va avea dreptul să numească consuli generali, consuli, vice-consuli și agenți consulari cu reședința în orașele și porturile din teritoriile celeilalte Părți, în care asemenea reprezentanți ai oricărei alte națiuni pot fi admiși de guvernele respective. Acești consuli generali, consuli vice-consuli și agenți consulari, însă, nu vor intra în funcțiune decât după aprobarea și admiterea lor, în formele uzuale, de către guvernul pe lângă care sunt trimiși.

Autoritățile consulare ale uneia dintre Inaltele Părți Contractante vor beneficia pe teritoriile celeilalte Părți, de aceleași drepturi oficiale, privilegii și scutiri, cu condiția reciprocității, care sunt acordate sau vor fi acordate acelorași funcționari ai oricărui alt stat străin.

Articolul 28.

În tot ce privește administrarea averilor persoanelor decedate, orice drept, privilegiu, avantaj sau imunitate, care a fost sau care va fi fost acordat de către Inaltele Părți Contractante funcționarilor consulari ai oricărui alt stat străin, se vor extinde imediat și necondiționat funcționarilor consulari ai celeilalte Inalte Părți Contractante.

Articolul 29.

Funcționarii consulari ai uneia dintre Inaltele Părți Contractante, cu reședința pe teritoriile Celeilalte, vor primi dela autoritățile locale ajutorul ce li se poate acorda conform legii, pentru prinderea marinarilor civili desertori de pe vasele Inaltei Părți Contractante, afară de supușii celeilalte Inalte Părți.

Article 30.

The subjects and companies of each of the High Contracting Parties shall have in the territories of the other the same rights as subjects or companies of that High Contracting Party in regard to patents for inventions, trade-marks, trade names, designs, and copyright in literary and artistic works, upon fulfilment of the formalities prescribed by law.

Article 31.

Each High Contracting Party undertakes to adopt all the necessary legislative and administrative measures in order to assure to goods produced or manufactured in the territories of the other Party effective protection against all forms of unfair competition in commercial transactions and in particular in order to repress and prohibit by seizure and by other appropriate remedies the importation, exportation, distribution, sale or offering for sale of all products bearing upon themselves or their usual get-up or wrappings, or the invoices relating thereto, any marks, names, devices or inscriptions whatever, which are calculated to convey directly or indirectly a false indication of the origin, type, nature or special characteristics of such goods.

It is understood that the provisions of this Article do not impose any obligation to seize goods in transit.

The procedure of enquiry and the enforcement of the measures referred to above shall be carried out in the territories of each High Contracting Party in conformity with the domestic legislation of each Party either at the instance of the appropriate official authority or at the request of persons or associations interested in the protection of a particular industry through the intermediary of their properly qualified representatives.

In respect of goods which are imported into, or to which a mark or description has been applied within, the territories of one of the High Contracting Parties, the competent authorities of that Party shall decide what descriptions, on account of their generic character, do not fall within the provisions of this Article.

Articolul 30.

Supușii și societățile fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante vor avea pe teritoriile Celeilalte, aceleași drepturi ca și supușii sau societățile acestei Inalte Părți Contractante, în ce privește patentele de invențiuni, mărcile de fabrică, numele comerciale, desaturile și copy-right-ul pentru lucrările artistice și literare, după îndeplinirea formalităților prescrise de lege.

Articolul 31.

Fiecare din Inaltele Părți Contractante se angajează să ia toate măsurile legislative și administrative necesare, spre a asigura mărfurilor, produse sau fabricate pe teritoriile celeilalte Părți, o protecție eficace în contra oricăror forme de concurență neloială în tranzacțiuni comerciale, și în special cu scopul de a reprima și a împiedica, prin confiscare și prin alte mijloace potrivite, importul, exportul, distribuția, vânzarea ori oferta spre vânzare, a tuturor produselor purtând asupra lor, pe ambalajul sau învelișul lor obicuinuit sau pe facturile respective, orice mărci, nume, expresii sau inscripțiuni, care sunt socotite să dea direct sau indirect o indicație falsă asupra originii, tipului, naturii sau caracteristicilor speciale a unor asemenea mărfuri.

Este bine înțeles că dispozițiunile acestui articol nu impun nici o obligație de a confisca mărfuri în tranzit.

Procedura de anchetă și aplicarea măsurilor menționate mai sus, se vor executa pe teritoriile fiecăreia dintre Inaltele Părți Contractante în conformitate cu legislația internă a fiecărei Părți, fie în urma inițiativei autorității oficiale cuvenite, fie la cererea persoanelor sau asociațiilor interesate în protecția unei anumite industrii, prin intermediul reprezentanților lor legalmente calificați.

Cu privire la mărfuri, cari au fost importate în teritoriile uneia dintre Inaltele Părți Contractante, sau cărora li s'a aplicat în aceste teritorii o marcă sau o denumire, autoritățile competente ale acelei Părți vor decide care denumiri, având în vedere caracterul lor generic, nu cad sub prevederile acestui articol.

Article 32.

The High Contracting Parties agree in their relations with each other to give effect in their territories to the provisions of :

(1) The conventions and statutes concluded at Barcelona in 1921 respecting freedom of transit¹ and navigable waterways of international concern²;

(2) The convention and statutes concluded at Geneva in 1923 respecting customs formalities and railways³.

Article 33.

The High Contracting Parties agree that any dispute which may arise between them as to the proper interpretation or application of any of the provisions of the present Treaty shall be submitted to the decision of the Permanent Court⁴ of International Justice at The Hague.

Nevertheless, any disputes which may arise as to the treatment of goods or the application of the provisions relating to tariff questions or navigation, and which require immediate settlement, shall be submitted, at the request of

¹ Vol. VII, page 11 ; vol. XI, page 406 ; vol. XV, page 304 ; vol. XIX, page 278 ; vol. XXIV, page 154 ; vol. XXXI, page 244 ; vol. XXXV, page 298 ; vol. XXXIX, page 166 ; vol. LIX, page 344 ; vol. LXIX, page 70 ; vol. LXXXIII, page 373 ; vol. XCII, page 363 ; vol. XCVI, page 181 et vol. CIV, page 495, de ce recueil.

² Vol. VII, page 35 ; vol. XI, page 406 ; vol. XV, page 306 ; vol. XIX, page 280 ; vol. XXIV, page 156 ; vol. L, page 160 ; vol. LIX, page 344 ; vol. LXIX, page 71 et vol. XCVI, page 182, de ce recueil.

³ Vol. XLVII, page 55 ; vol. L, page 180 ; vol. LIX, page 383 ; vol. LXIII, page 417 ; vol. LXIX, page 92 ; vol. LXXVIII, page 472 ; vol. LXXXIII, page 403 ; vol. LXXXVIII, page 336 ; vol. XCII, page 381 et vol. XCVI, page 191, de ce recueil.

⁴ Vol. VI, page 379 ; vol. XI, page 404 ; vol. XV, page 304 ; vol. XXIV, page 152 ; vol. XXVII, page 416 ; vol. XXXIX, page 165 ; vol. XLV, page 96 ; vol. L, page 159 ; vol. LIV, page 387 ; vol. LXIX, page 70 ; vol. LXXII, page 452 ; vol. LXXVIII, page 435 ; vol. LXXXVIII, page 272 ; vol. XCII, page 362 ; vol. XCVI, page 180 ; vol. C, page 153 ; vol. CIV, page 492 ; vol. CVII, page 461 ; vol. CXI, page 402, et vol. CXVII, page 46, de ce recueil.

Articolul 32.

Inaltele Părți Contractante sunt de acord să aplice în raporturile lor reciproce, pe teritoriile lor, dispozițiunile :

(1) convențiunilor și statutelor încheiate la Barcelona în 1921 cu privire la libertatea de tranzit¹ și a căilor navigabile de interes internațional² ;

(2) convenției și statutelor încheiate la Geneva în 1923 cu privire la formalitățile vamale și căile ferate.³

Articolul 33.

Inaltele Părți Contractante convin ca orice diferend, care s'ar putea ivi între ele cu privire la potrivita interpretare sau aplicare a oricăreia dintre dispozițiunile prezentului tratat, să fie supus hotărârei Curții⁴ Permanente de Justiție Internațională dela Haga.

Totuși, orice diferende ce s'ar putea ivi cu privire la tratamentul mărfurilor sau la aplicarea dispozițiunilor referitoare la chestiunile tarifare sau la navigațiune, și care necesită o soluțiune imediată, vor fi supuse, la cererea uneia dintre

¹ Vol. VII, page 11 ; Vol. XI, page 407 ; Vol. XV, page 305 ; Vol. XIX, page 279 ; vol. XXIV, page 155 ; Vol. XXXI, page 245 ; Vol. XXXV, page 299 ; vol. XXXIX, page 166 ; Vol. LIX, page 344 ; vol. LXIX, page 70 ; Vol. LXXXIII, page 373 ; vol. XCII, page 363 ; vol. XCVI, page 181 ; and Vol. CIV, page 495, of this Series.

² Vol. VII, page 35 ; Vol. XI, page 407 ; Vol. XV, page 307 ; Vol. XIX, page 281 ; Vol. XXIV, page 157 ; Vol. L, page 160 ; Vol. LIX, page 344 ; Vol. LXIX, page 71 ; and Vol. XCVI, page 182, of this Series.

³ Vol. XLVII, page 55 ; Vol. L, page 180 ; Vol. LIX, page 383 ; Vol. LXIII, page 417 ; Vol. LXIX, page 92 ; Vol. LXXVIII, page 472 ; Vol. LXXXIII, page 403 ; Vol. LXXXVIII, page 336 ; Vol. XCII, page 381 ; and Vol. XCVI, page 191, of this Series.

⁴ Vol. VI, page 379 ; Vol. XI, page 405 ; Vol. XV, page 305 ; Vol. XXIV, page 153 ; Vol. XXVII, page 417 ; Vol. XXXIX, page 165 ; Vol. XLV, page 96 ; Vol. L, page 159 ; Vol. LIV, page 387 ; Vol. LXIX, page 70 ; Vol. LXXII, page 452 ; Vol. LXXVIII, page 435 ; Vol. LXXXVIII, page 272 ; vol. XCII, page 362 ; Vol. XCVI, page 180 ; Vol. C, page 153 ; Vol. CIV, page 492 ; Vol. CVII, page 461 ; Vol. CXI, page 402 ; and Vol. CXVII, page 46, of this Series.

either of the High Contracting Parties, to an arbitral tribunal established for each dispute and composed of three members, of whom each of the High Contracting Parties will nominate one, and the third shall be appointed by agreement between the two High Contracting Parties, or, failing agreement between them, by the President of the Permanent Court of International Justice.

The decisions of this tribunal will be final and possess binding force.

Article 34.

His Britannic Majesty may, through his Representative at Bucharest, give notice of his desire that the present Treaty shall apply to any British colony or protectorate or to any mandated area administered by his Government in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and, from the date of the said notice the Treaty shall be in force as between Roumania and the territory specified in such notice.

As regards any such territory in respect of which the present Treaty shall have been made applicable under this Article either of the High Contracting Parties shall have the right to terminate the application of the Treaty at any time on giving six months' notice to that effect.

Article 35.

The present Treaty may by mutual agreement be extended, with any modifications agreed upon, so as to apply between Roumania and any of His Britannic Majesty's self-governing Dominions (including any mandated territories administered by the Governments of such Dominions) or India, by means of an exchange of notes between the Roumanian Government and the Government of any such Dominion or of India.

After the expiry of a period of two and a half years from the coming into force of the present Treaty, either of the High Contracting Parties may, by giving six months' notice, terminate the application of the Treaty between Roumania and any territory to which it has been extended under the first paragraph of this Article.

Article 36.

So long as in any territory referred to in Articles 34 and 35, which is not bound by the

Inaltele Părți Contractante, unui Tribunal arbitral, constituit pentru fiecare litigiu și compus din 3 membri, dintre care fiecare din Inaltele Părți Contractante va numi unul, iar al treilea va fi desemnat de comun acord de ambele Părți Contractante sau, în lipsa unui acord, de către Președintele Curții Permanente de Justiție Internațională.

Deciziunile acestui Tribunal vor fi definitive și vor avea forță obligatorie.

Articolul 34.

Majestatea Sa Britanică va putea, prin Re-prezentantul Său la București, să anunțe dorința Sa ca prezentul tratat să se aplice oricărei Colonii sau Protectorat britanic sau oricărui teritoriu sub mandat administrat de Guvernul Său din Regatul-Unit al Mării Britanii și Irlandei de Nord ; și dela data acelei înștiințări, tratatul va intra în vigoare între România și teritoriul specificat în această înștiințare.

În ceea ce privește orice asemenea teritoriu cu privire la care prezentul tratat va fi fost făcut aplicabil conform acestui articol, fiecare dintre Inaltele Părți Contractante va avea dreptul să denunțe aplicarea acestui tratat, în orice moment, printr'un preaviz de 6 luni.

Articolul 35.

Prezentul tratat va putea, prin consens mutual, fi extins, cu orice modificări asupra cărora s'a căzut de acord, astfel încât să fie aplicabil între România și oricare dintre Dominionurile Autonome ale Majestății Sale Britanice (inclusiv orice teritoriu sub mandat administrat de Guvernele acestor Dominionuri) sau India, printr'un schimb de note între Guvernul Român și Guvernul oricărui atare Dominion sau al Indiei.

După expirarea unui termen de 2½ ani dela intrarea în vigoare a prezentului tratat, fiecare dintre Inaltele Părți Contractante, poate, printr'un preaviz de 6 luni, denunța aplicarea tratatului între România și oricare teritoriu asupra căruia a fost extins, conform alineatului I al acestui articol.

Articolul 36.

Atâta vreme cât în orice teritoriu indicat la articolele 35 și 36, care nu este legat prin tra-

present Treaty, goods produced or manufactured in Roumania are accorded treatment as favourable as that accorded to goods produced or manufactured in any other foreign country, goods produced or manufactured in such territory shall enjoy in Roumania completely and unconditionally the treatment of the most favoured foreign country.

His Majesty the King of Roumania shall, however, be entitled at any time, upon giving six months' notice in writing, to terminate the application of this Article in respect of any of His Britannic Majesty's self-governing Dominions or of India.

Article 37.

The present Treaty shall be ratified and the ratifications shall be exchanged at Bucharest as soon as possible. It shall come into force immediately on the exchange of ratifications, and shall be binding during a period of three years from the date of such exchange.

In case neither of the High Contracting Parties shall have given notice to the other six months before the expiration of the said period of three years of his intention to terminate the Treaty, it shall remain in force until the expiration of six months from the date on which notice of such intention is given.

In the absence of an express provision to that effect, a notice given under the second paragraph of this Article shall not affect the operation of the Treaty as between Roumania and any territory to which the Treaty may have been extended under the provisions of Article 35.

In witness whereof the above-mentioned Plenipotentiaries have signed the present Treaty and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate at London this 6th day of August, 1930, in both English and Roumanian, both texts being authentic.

(L. S.) William GRAHAM.

(L. S.) V. V. TÎLEA.

PROTOCOL.

At the moment of signing the Treaty of Commerce and Navigation of this day's date the undersigned Plenipotentiaries of His Bri-

tatul de față, mărfurile produse sau fabricate în România vor beneficia de un tratament tot atât de favorabil ca acel acordat mărfurilor produse sau fabricate în orice altă țară străină, mărfurile produse sau fabricate în acest teritoriu vor beneficia în România în mod complet și necondițional de tratamentul statului străin celui mai favorizat.

Majestatea Sa Regele României va avea totuși dreptul, printr'un preaviz, în scris, de 6 luni, să denunțe oricând aplicarea acestui articol cu privire la oricare dintre Dominionurile Autonome ale Majestății Sale Britanice, sau India.

Articolul 37.

Prezentul tratat va fi ratificat și ratificările vor fi schimbate la București cât mai curând posibil. El va intra în vigoare imediat după schimbul ratificărilor și va fi obligator timp de 3 ani dela data acestui schimb de ratificări.

În cazul în care nici una dintre Inaltele Părți Contractante nu va fi înștiințat cealaltă Parte, cu 6 luni înainte de expirarea suszisiului termen de 3 ani, de intențiunea sa de a denunța tratatul, el va rămâne în vigoare până la expirarea unui termen de 6 luni dela data la care s'a dat preavizul de denunțare.

În lipsa unei dispozițiuni exprese în acest sens, un aviz dat conform alineatului II al acestui articol nu va afecta valabilitatea tratatului cu privire la relațiunile dintre România și orice teritoriu asupra căruia s'a extins tratatul conform dispozițiunilor articolului 35.

Drept care, susnumiții plenipotențiarilor au semnat prezentul tratat și au depus sigiliile lor.

Făcut în dublu exemplar la Londra, în ziua de 6 August, 1930, atât în limba română cât și în cea engleză, ambele texte fiind autentice.

PROTOCOL.

În momentul de a proceda la semnarea Tratatului de Comerț și Navigație încheiat astăzi, plenipotențiarilor Majestății Sale Regelui Ro-

tannic Majesty and His Majesty the King of Roumania agree as follows :

(1) Goods produced or manufactured in the territory of His Majesty the King of Iraq shall enjoy in Roumania completely and unconditionally the treatment of the most favoured foreign country so long as goods produced or manufactured in Roumania are accorded in the territories of His Majesty the King of Iraq treatment as favourable as that accorded to goods produced or manufactured in any other foreign country.

(2) If at any time after the said Treaty of Commerce and Navigation has come into force His Majesty the King of Iraq shall desire to accede thereto and a notification to that effect shall be deposited on his behalf with the Government of Roumania the provisions of Articles 2 to 33 (inclusive) of the said Treaty shall apply as from the date of the said notification between His Majesty the King of Roumania on the one part and His Majesty the King of Iraq on the other and shall continue so to apply until the expiration of six months from the date of a notice of termination given on behalf of either of these High Contracting Parties.

(3) The present Protocol shall be ratified and the ratifications shall be exchanged at Bucharest at the time of the ratification of the said Treaty of Commerce and Navigation or as soon as possible thereafter. It shall come into force immediately on exchange of ratifications.

In witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed the present Protocol and have affixed thereto their seals.

Done at London the 6th day of August, 1930, in duplicate in both English and Roumanian, both texts being authentic.

(L. S.) William GRAHAM.

(L. S.) V. V. TILEA.

PROTOCOL OF SIGNATURE.

At the moment of signing the Treaty of Commerce and Navigation, between His Britannic Majesty in respect of the United Kingdom

măniei și a Majestății Sale Britanice, semnați mai jos, au căzut de acord asupra celor ce urmează :

(1) Mărfurile produse sau fabricate pe teritoriul Majestății Sale Regelui Iraqului se vor bucura în România în mod complet și necondiționat de tratamentul statului străin celui mai favorizat, atât timp cât mărfurile produse sau fabricate în România se vor bucura pe teritoriul Majestății Sale Regelui Iraqului de un tratament tot atât de favorabil ca acel acordat mărfurilor produse sau fabricate în orice altă țară străină.

(2) Dacă oricând după intrarea în vigoare a susmenționatului Tratat de Comerț și Navigație, Majestatea Sa Regele Iraqului va dori să adere la el și se va depune, în numele Său, o notificare în acest sens Guvernului României, dispozițiunile art. 2-33 (inclusiv) ale menționatului ui tratat se vor aplica, dela data zisei notificări, între Majestatea Sa Regele României de o parte și Majestatea Sa Regele Iraqului de altă parte și vor continua să fie astfel aplicate până după expirarea unui termen de 6 luni dela avizul de denunțare dat în numele oricăreia dintre Inaltele Părți Contractante.

(3) Protocolul de față va fi ratificat și ratificările se vor schimba la București în acelaș timp cu ratificările susmenționatului Tratat de Comerț și Navigație sau la cea mai apropiată dată după aceasta. El va intra în vigoare imediat după schimbul de ratificări.

Drept care, plenipotențiarilor respectivi au semnat Protocolul de față și au depus sigiliile lor.

Făcut în dublu exemplar la Londra, în ziua de 6 August, 1930, atât în limba română cât și în cea engleză, ambele texte fiind autentice.

PROTOCOL DE SEMNĂTURĂ.

În momentul de a proceda la semnarea Tratatului de Comerț și Navigație dintre Majestatea Sa Regele României și Majestatea Sa Britanică,

of Great Britain and Northern Ireland, and His Majesty the King of Roumania, the undersigned Plenipotentiaries declare that they have agreed as follows :

(1) Notwithstanding anything in Article 37 of the said Treaty, His Majesty the King of Roumania shall have the right of terminating the said Treaty at any time after the expiration of twelve months from the date on which ratifications are exchanged by giving six months previous notice, if, at any time, owing to a change of the Customs system now in force in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the agricultural products of Roumania are subjected to any taxes whatsoever, on their importation into the United Kingdom.

(2) The present Protocol shall be deemed to form an integral part of the said Treaty.

Signed in duplicate at London this 6th day of August, 1930, both in English and Roumanian, both texts being authentic.

(L. S.) William GRAHAM.

(L. S.) V. V. TILEA.

Pour copie conforme :

Le Ministre des Affaires Etrangères,

D. J. Ghika.

pentru Regatul Unit al Mării Britanii și Irlandei de Nord,

Subsemnații plenipotențari declară că au căzut de acord asupra celor ce urmează :

(1) Independent de orice dispozițiuni din articolul 37 al acestui tratat, Majestatea Sa Regele României va avea dreptul, după expirarea a 12 luni dela data schimbului de ratificări, de a denunța oricând acest tratat, printr'un preaviz de 6 luni, dacă, la orice dată, datorit unei schimbări a sistemului vamal actualmente în vigoare pe teritoriul Regatului Unit al Mării Britanii și al Irlandei de Nord, produsele agricole ale României vor fi supuse la taxe de orice fel, la importul lor în Regatul Unit.

(2) Acest Protocol va fi considerat ca formând parte integrantă din acest tratat.

Semnat în dublu exemplar la Londra, în ziua de 6 August, 1930, atât în limba română cât și în cea engleză, ambele texte fiind autentice.

EXCHANGE OF NOTES.

Communiqué par le secrétaire d'Etat aux Affaires étrangères de Sa Majesté en Grande-Bretagne.

Communicated by His Majesty's Secretary of State for Foreign Affairs in Great Britain.

I.

MR. GRAHAM TO DR. TILEA.

FOREIGN OFFICE.

SIR,

LONDON, August 6, 1930.

I have the honour to inform you that His Majesty's Government in the United Kingdom are prepared to agree that the Treaty of Commerce and Navigation, signed to-day, shall enter into force provisionally as from to-morrow pending its definitive entry into force upon the exchange of ratifications in accordance with Article 37.

2. This note and your note in reply, informing me that the Roumanian Government accept this proposal, shall be deemed to constitute an agreement to this effect between the two Governments, which shall be subject to termination at any time upon two weeks' notice given on behalf of either Government.

I have, &c.

William GRAHAM.

2.

DR. TILEA TO MR. GRAHAM.

ROUMANIAN LEGATION.

LONDON, *August 6, 1930.*

SIR,

In reply to your note of to-day's date, I have the honour to inform you that the Roumanian Government agree that the Treaty of Commerce and Navigation, signed to-day, shall enter into force provisionally as from to-morrow pending its definitive entry into force upon the exchange of ratifications in accordance with Article 37.

Your note and this note in reply, shall be deemed to constitute an agreement to this effect between the two Governments, which shall be subject to termination at any time upon two weeks' notice given on behalf of either Government.

I have, &c.

V. V. TILEA.

APPLICATION OF TREATY WITHIN BRITISH COLONIES, &c.

By notice given to the Roumanian Government, 12th May, 1931, in accordance with Article 34, the treaty applies as from that date to :

Bahamas.	Jamaica (including Turks and Caicos Islands and the Cayman Islands).
Barbados.	North Borneo, State of.
Bermuda.	St. Helena and Ascension.
British Guiana.	Sarawak.
Cyprus.	Sierra Leone (Colony and Protectorate).
Falkland Islands and Dependencies.	Straits Settlements.
Gold Coast :	Tanganyika Territory.
(a) Colony.	Trinidad and Tobago.
(b) Ashanti.	
(c) Northern Territories.	
(d) Togoland under British mandate.	